

EUROPA-UNIVERSITÄT
VIADRINA
FRANKFURT (ODER)

Wissenschaftliche Politikberatung
und Lobbyismus im politischen
Entscheidungsprozess

Faculty of Political Science
and Journalism

Sprawozdanie z wyjazdów studyjnych oraz warsztatów

w ramach seminarium projektowego:

***„Legitymizacja doradztwa politycznego w pracy parlamentarnej
w polsko-niemieckiej perspektywie porównawczej”***

10.05. – 12.05.2017 | 01.06. – 02.06.2017

Warszawa | Poznań | Berlin | Frankfurt (Oder) / Słubice

Uprzejmie dziękujemy za wsparcie finansowe

Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

Wyjazd studyjny do Warszawy
Warsztaty w Uniwersytecie Warszawskim

Środa, 10.05.2017:

(EIC) 9.26 Poznań – Warszawa 12.00

Zakwaterowanie w Hostelu Helvetia

15:00 – 17:00 Wizyta w **Biurze Analiz Sejmowych (BAS)** oraz rozmowa z **Jakubem Borawskim** (zast. Dyrektora Biura Analiz Sejmowych) oraz **Pawłem Kościelnym** (Ekspert Biura Analiz Sejmowych)

ok. 18:00 Wspólna kolacja

Czwartek, 11.05.2017:

10:00 – 11:00 Wizyta w **Sejmie** (obserwacja posiedzenia plenarnego) i zwiedzanie Sejmu oraz rozmowa z **Magdaleną Germak** (Biuro Komunikacji Społecznej w Kancelarii Sejmu)

11:00 – 12:00 Spotkanie z **Waldemarem Budą** (Poseł **PiS**, członek Komisji ds. Sprawiedliwości i Praw Człowieka)

12.30 – 13.30 Spotkanie z **Markiem Krzakałą** (Poseł **PO**, członek Komisji ds. Unii Europejskiej)

13.45 – 14.45 Obiad

15.00 – 16.00 Spotkanie z **Henrykiem Pajdałą** (Dyrektor Biura Komisji Sejmowych w Kancelarii Sejmu) oraz **Anną Pietrzak** (Naczelnik Wydziału w Biurze Komisji Sejmowych)

17:00 Zwiedzanie **Muzeum Powstania Warszawskiego**

Piątek, 12.05.2017:

9.00 – 9.45 **Omówienie pobytu w Sejmie**

10.00 – 12.30 **Prof. dr hab. Dorota Piontek (UAM) / Dr. Bartłomiej Biskup (UW) / Dr Artur Kopka (EUV)**
„Warsztaty dot. technik i praktyki przeprowadzania wywiadów jakościowych oraz standardów transkrypcji”

12.45 – 13.45 Obiad

14.00 – 15.00 **Mgr Paweł Krasowski (UW)**
„Warsztaty praktyczne dot. technik przeprowadzania wywiadów jakościowych”

15.15 – 16.00 **Podsumowanie**

(EIC) 17.58 Warszawa – Poznań 20.24

Wyjazd studyjny do Warszawy i warsztaty w UW

Środa, 10.05.2017 r.

O godzinie 09:28 spotkaliśmy się w pociągu jadącym z Berlina do Warszawy, tym samym rozpoczynając nasz udział w projekcie naukowym pt. „Wiedza to władza: Granice doradztwa politycznego i lobbingu w politycznym procesie decyzyjnym”. Poza studentami Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w projekt zaangażowani zostali także studenci z Uniwersytetu Warszawskiego oraz Europa-Universität Viadrina we Frankfurcie nad Odrą. Podczas podróży pociągiem mieliśmy okazję poznać się ze studentami z Niemiec, a także dowiedzieć się więcej o projekcie od Pani Profesor Doroty Piontek, która zajmuje się jego organizacją z ramienia naszego uniwersytetu.

Do Warszawy dojechaliśmy z godzinnym opóźnieniem, dlatego też pośpiesznie udaliśmy się do hostelu Helvetia, w którym mieliśmy zatrzymać się na najbliższe dwie noce. Na godzinę 15:00 umówione zostało spotkanie z wicedyrektorem Biura Analiz Sejmowych – Jakubem Borawskim oraz jednym z jego pracowników – Pawłem Kościelnym. Krótco przed tą godziną udaliśmy się na miejsce, gdzie zanim weszliśmy do budynku mieliśmy okazję poznać studentów z Warszawy oraz lepiej zapoznać się ze studentami z Niemiec. Podczas dwugodzinnego spotkania w Biurze Analiz Sejmowych dowiedzieliśmy się jak wygląda praca instytucji oraz jak często i w jakich sytuacjach posłowie zwracają się do ekspertów z prośbą o wykonanie analizy danego przypadku. Podczas spotkania nie zabrakło też czasu na odpowiedzi na nasze pytania.

O godzinie 18:00 udaliśmy się na wspólną kolację, podczas której wymieniliśmy się wrażeniami ze spotkania w Biurze Analiz Sejmowych oraz jeszcze lepiej się zintegrowaliśmy. Wieczorny posiłek był ostatnim punktem naszego programu i po krótkim spacerze po Starym Mieście wróciliśmy do hostelu, aby odpocząć przed wizytą w Sejmie, która miała odbyć się następnego dnia.

Czwartek, 11.05.2017 r.

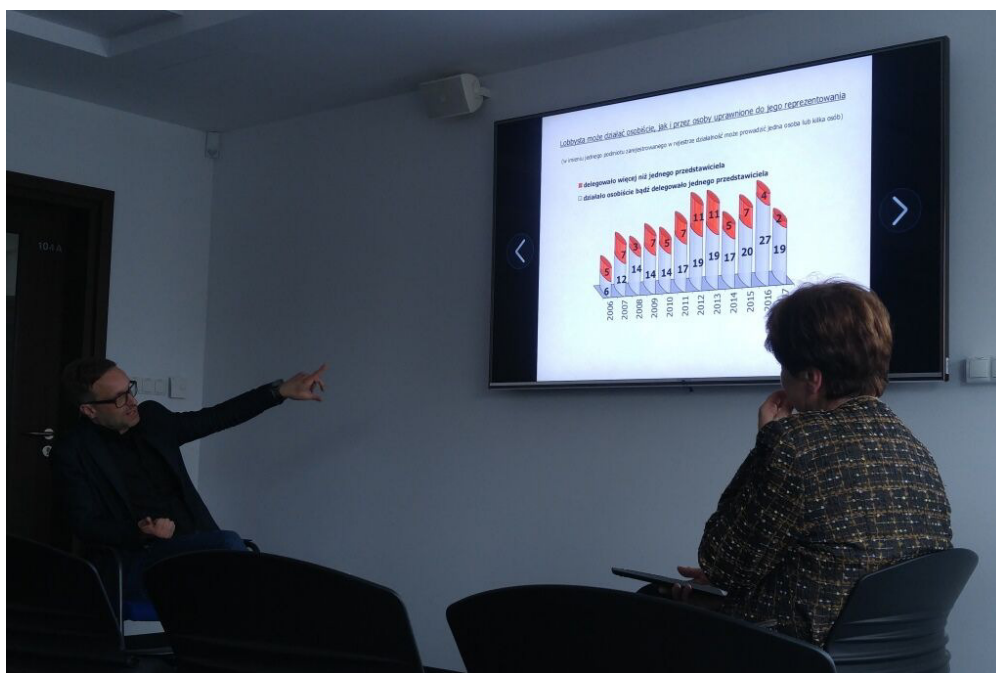
Tego dnia wstaliśmy wcześniej rano i po szybkim śniadaniu w hostelu pojechaliliśmy do Sejmu, gdzie musieliśmy pojawić się piętnaście minut przed rozpoczęciem zwiedzania budynku, które zaplanowane było na godzinę 10:00. Naszym przewodnikiem została Magdalena Germak, która nie tylko oprowadziła nas po najważniejszych salach (wśród których oczywiście znalazły się sale posiedzeń Sejmu i Senatu), ale także opowiedziała nam o początkach polskiej demokracji.

Na godzinę 11:00 zaplanowana była rozmowa z posłem PiS - Waldemarem Budą, który niestety ze względu na swoje obowiązki nie mógł się z nami spotkać.

O godzinie 12:30 rozpoczęliśmy godzinne spotkanie z dyrektorem Biura Komisji Sejmowych w Kancelarii Sejmu - Henrykiem Pajdałą, który w towarzystwie Pani Anny opowiedział nam o pracy komisji sejmowych i lobbingu, a także o przepisach regulujących działalność lobbystów na terenie budynku Sejmu i Senatu.

Następnie udaliśmy się na obiad w stołówce budynku Parlamentu, gdzie mogliśmy zaobserwować pracowników rządowych w mniej oficjalnym środowisku, co niewątpliwie było ciekawym uzupełnieniem naszego programu.

O godzinie 15:15 rozpoczęło się ostateczne spotkanie zaplanowane na ten dzień – rozmowa z Markiem Krzakałą, który jest posłem Platformy Obywatelskiej. Podczas rozmowy dowiedzieliśmy się więcej na temat pracy posła, a także mieliśmy okazję zapytać o osobiste doświadczenia z lobbingiem i doradztwem politycznym.

Następnie, około godziny 18.00, nieśpiesznym krokiem udaliśmy się wraz z naszymi niemieckimi przyjaciółmi do Muzeum Powstania Warszawskiego. Pomimo początkowych trudności z zakupem biletu grupowego udało się nam przekroczyć próg owej instytucji kultury, która została otwarta 31 lipca 2004 roku, czyli w przeddzień 60. rocznicy wybuchu powstania. W ten oto sposób byliśmy w stanie zaznajomić się nie tylko z samym jego przebiegiem, ale także poznać historię oraz działalność jaką trudniło się Polskie Państwo Podziemne, co niewątpliwie było w szczególności istotne dla naszych gości z zagranicy. Tym bardziej, że trafionym pomysłem okazało się wykorzystanie nowoczesnych technik audiowizualnych, których atrakcyjność umożliwiła przedstawienie Powstania Warszawskiego

w sposób niesablonowy i interesujący dla odbiorcy oraz stwarzając mu niepowtarzalną okazję do głębszego przeżywania wszystkich emocji, które towarzyszyły zarówno powstańcom jak i mieszkańcom Warszawy podczas tych tragicznych w skutkach wydarzeń. W następstwie tego, idealnym miejscem na chwilę refleksji stała się kawiarnia o tajemniczo brzmiącej nazwie „Pół Czarnej”, która ma swoje zaszczytne miejsce w gmachu samego muzeum.

W związku z tym, iż nie czekały na nas już inne atrakcje oraz dużymi krokami zbliżały się godziny późnowieczorne postanowiliśmy jeszcze odwiedzić najciekawsze zakątki Warszawy oraz spędzić miło czas w międzynarodowym towarzystwie. Następnie udaliśmy się do hostelu Helvetia, aby wypocząć przed kolejnym emocjonującym dla nas dniem.

Piątek, 12.05.2017 r.

Tuż po śniadaniu oraz wymeldowaniu się z hostelu, ruszyliśmy szybkim krokiem do położonego nieopodal kampusu UW, gdzie czekali już na nas zaproszeni goście. Po przybyciu do Sali Czarnowskiego mieszczącej się w budynku przy ul. Krakowskie Przedmieście 3, udało się nam jeszcze podsumować nasz wczorajszy dzień w Sejmie oraz podzielić się wrażeniami z interesujących i zmuszających do refleksji spotkań z postaciami. Następnie zgodnie z planem, o godzinie 10.00, pod okiem naszych wykładowców odbyły się warsztaty dot. teorii i praktyki badań jakościowych, mające na celu przygotowanie nas do wywiadów z parlamentarzystami przewidzianych w ramach projektu. Podczas zajęć studenci dowiedzieli się w jaki sposób należy przeprowadzać wywiady, jakie pytania są szczególnie ważne dla projektu oraz w jaki sposób należy przenieść wyniki wywiadu do odpowiedniego programu komputerowego.

Następnie równo o godzinie 12.45 udaliśmy się na zasłużony obiad do kampusowej stołówki i wykorzystując okazję podzieliliśmy się nawzajem naszymi spostrzeżeniami dotyczącymi powyższych kwestii. Ze względu, iż do ostatniego już wykładu pozostało nam jeszcze trochę czasu postanowiliśmy przemieścić się kilka ulic dalej i odpocząć na dachu Biblioteki Uniwersyteckiej, gdzie znajdują się malownicze ogrody.

Niestety czas płynął nieubłagalnie szybko i niedługo potem ponownie pojawiliśmy się w murach Sali Czarnowskiego, aby o godzinie 14.00 wysłuchać prelekcji na temat „Technik badań jakościowych”. Mgr Paweł Krasowski ze szwajcarską precyzją zdradził nam teoretyczne tajniki indywidualnego wywiadu pogłębionego, który stanowi podstawę naszego projektu. Po chwili przeszedł do omawiania części praktycznej badania oraz zaprezentowania ćwiczeń, w których kluczową rolę odgrywał m.in. sposób transkrypcji, jaką należy sporządzić po uprzednim nagraniu przeprowadzonej rozmowy. Oczywiście tak jak w przypadku pozostałych prelekcji nie zabrakło czasu na dyskusję, podczas której prelegent odpowiadał również na zadawane przez nas pytania.

Okolo godziny 15.00 nastąpiło oficjalne podsumowanie wszystkich spotkań oraz całego wyjazdu. Biorąc pod uwagę, iż do odjazdu pociągu z Warszawy przez Poznań do Berlina pozostały nam tylko dwie godziny, postanowiliśmy wykorzystać je na szybkie zakupy oraz kawę w pobliskiej kawiarni. W taki oto sposób nasz trzydniowy wyjazd dobiegł końca.

Wyjazd do Berlina oraz warsztaty w Słubicach
Europejski Uniwersytet Viadrina we Frankfurcie nad Odrą

Środa, 31.05.2017

(EIC) 17.58 Warszawa / 20.30 Poznań – 21.45 Rzepin

Zakwaterowanie w miasteczku akademickim przy ul. Piłsudskiego.

Czwartek, 01.06.2017:

- 7.00   Śniadanie
- 8.57   Wyjazd do Berlina z Frankfurtu nad Odrą
- 10.30   Zbiórka przy wejściu Wilhelmstraße 65
- 11.00 – 12.00   Rozmowa z **Detlewem Müllerem** (Poseł **SPD**, Członek Komisji ds. Unii Europejskiej)
- 12.00 – 13.00   Wizyta i zwiedzanie **Niemieckiego Bundestagu**
(Jakob-Kaiser-Haus, Reichstagsgebäude, Paul-Löbe-Haus)
- 13.15 – 14.00   Obiad w stołówce Bundestagu (Jakob-Kaiser-Haus)
- 14.00 – 15.00   Rozmowa z **Arne Schildbergiem**, Referent IPG (**FES – Fundacja Fridricha Eberta**)
- 15.00 – 15.30   Przerwa
- 15.30 – 16.30   Rozmowa ze **Stephanem Kühnem** (Poseł **B90/Die Grünen**, Członek polsko-niemieckiej grupy parlamentarnej)
- 17.00 – 18.00   Zwiedzanie „**Pałacu Płaczu**” – Wystawa opowiadająca o „Codziennosci życia w okresie dwupodziału Niemiec”
- Od 18.30   Wieczór integracyjny w centrum Berlina

Piątek, 02.06.2017: Collegium Polonicum, Sala 13

- 8.00   Śniadanie
- 9.30 – 11.00   **Prof. dr hab. Dorota Piontek (UAM)**
„Doradztwo polityczne i lobbying w demokracji medialnej: Mediatyzacja wiedzy eksperckiej jako element politycznego procesu decyzyjnego”
- 11:15 – 12.45   **Dipl.-Pol. Gregor Strate (Biuro Doradztwa Naukowego w Bundestagu)**
„Organy doradztwa naukowego w Niemieckim Bundestagu”
- 13.00 – 14.00   Obiad
- 14.15 – 15.45   **Dr Bartłomiej Biskup (UW)**
„Doradztwo polityczne w Polsce i na świecie”
- 16.00 – 17.00   **Dyskusja podsumowująca**
- 17.30   Odjazd busem do Rzepina

(EIC) 18.08 Rzepin– 19.23 Poznań / 22.00 Warszawa

Wyjazd studyjny do Berlina oraz warsztaty w EUV

Środa, 31.05.2017

Druga część projektu rozpoczęła się w środę 31 maja 2017. Na ten dzień zaplanowany został przyjazd studentów z Poznania oraz Warszawy do Słubic. Tego dnia nie zostały zaplanowane żadne warsztaty, dlatego też studenci wykorzystali wolny czas na poznanie miasta, przygotowanie się do wizyty w niemieckim parlamencie oraz wygospodarowali czas na integrację.

Czwartek, 01.06.2017

Czwartek rozpoczął się od przejazdu do Berlina. Studenci UAM, UW i Europa-Universitaet Viadrina spotkali się przed jednym z wejść do budynków rządowych, aby razem całą grupą udać się na pierwsze spotkanie. Po przejściu kontroli bezpieczeństwa udaliśmy się za naszym przewodnikiem podziemiami do głównego gmachu Bundestagu. Nasze pierwsze spotkanie z posłem SPD Detlewem Müllerem dotyczyło tematyki projektu, czyli lobbingu i doradztwa politycznego. Poseł opowiedział jak do sprawy lobbingu podchodzi się w niemieckim parlamencie oraz odpowiedział na wszystkie pytania ze strony studentów.

Po tej rozmowie wygospodarowany został czas na zwiedzanie Bundestagu. Nasz przewodnik oprowadził nas po zakątkach, które są dostępne tylko dla pracowników, opowiedział nam o historii Bundestagu oraz pokazał interesujące dzieła sztuki znajdujące się na korytarzach parlamentu. Grupa zrobiła pamiątkowe zdjęcie na tle Sali Obrad podczas trwającego właśnie głosowania.

Kolejnym rozmówcą był Arne Schildberg z Fundacji Friedricha Eberta. Jego wystąpienie było szczególnie interesujące dla studentów, ponieważ przedstawił on zakres i metody pracy fundacji oraz przedstawił doradztwo polityczne z perspektywy doradcy. Rozmowa ta została bardzo pozytywnie odebrana przez wszystkich studentów, którzy podkreślali, że wystąpienie umożliwiło im spojrzenie na lobbying z innej perspektywy.

Ostatnie spotkanie tego dnia odbyło się z posłem Partii Zielonych (Bündnis 90/die Grünen) Stephanem Kuhn. Deputowany był w stosunku do studentów serdeczny i otwarty i opowiedział wiele historii związanych z doradztwem oraz lobbingsiem, które spotkały go w jego pracy w Bundestagu. Historie te dotyczyły przede wszystkim tematyki transportu, ponieważ jest to główny temat, którym poseł zajmuje się w swojej pracy.

Tym spotkaniem zakończył się nasz dzień w Bundestagu. Korzystając z dobrej pogody grupa udała się spacerem do „Tränenpalast” (pl. Pałac Płaczu). Jest to interaktywne muzeum, które przedstawia historię przejścia granicznego przy Friedrichstraße pomiędzy NRD i RFN z czasów istnienia muru berlińskiego. Studenci mieli tam okazję zapoznać się z istniejącymi wtedy procedurami oraz osobistymi historiami osób, którym udało się uciec ze wschodniego Berlina.

Po zwiedzeniu Tränenpalast grupa udała się na krótką wycieczkę po Berlinie. Studenci rozpoczęli zwiedzanie od Alexanderplatz, później udali się w stronę Bramy Brandenburskiej, po drodze odwiedzając Berliner Dom, pomnik nieznanego żołnierza oraz miejsce pamięci, w którym w 1933 roku spalono książki. Zwiedzanie najpopularniejszych zabytków Berlina zakończyło się przed głównym wejściem do Bundestagu. Następnie grupa z Poznania i Warszawy wróciła pociągiem do Słubic, aby tam kontynuować polsko-niemiecką integrację.

Piątek, 02.06.2017

Podczas ostatniego dnia projektu studenci UAM, UW i Europa-Universität Viadrina spotkali się w Collegium Polonicum na warsztatach podsumowujących projekt. Dzień rozpoczął się od wykładu profesor Piontek na temat doradztwa politycznego i lobbingu w kontekście demokracji medialnej.

Kolejnym punktem w programie tego dnia było spotkanie z Gregorem Strate pracownikiem Biura Doradztwa Naukowego w Bundestagu. Z tego wystąpienia studenci dowiedzieli się jak jest zbudowane, jak wygląda organizacja oraz w jaki sposób funkcjonuje biuro odpowiedzialne za sporządzanie ekspertyz na potrzeby pracy parlamentarnej przy Niemieckim Bundestagu. Wystąpienie to umożliwiło studentom porównanie funkcjonowania biura polskiego z biurem niemieckim.

Po krótkiej przerwie obiadowej swoje wystąpienie na temat „Doradztwa politycznego w Polsce i na świecie” zaprezentował dr Bartłomiej Biskup. Podczas wykładu mogliśmy przyjrzeć się z bliska m.in. zagadnieniom związanym z rodzajami doradców w USA oraz poznać różnice występujące pomiędzy doradztwem a lobbingiem.

Projekt został podsumowany wspólną dyskusją grupy polskiej z grupą niemiecką. Po tych warsztatach i dyskusji nastąpiło pożegnanie i studenci udali się na pociąg powrotny do Poznania.

Projekt naukowy pt. „Wiedza to władza: Granice doradztwa politycznego i lobbingu w politycznym procesie decyzyjnym” umożliwił nam poznanie w jaki sposób w polskim systemie politycznym działa doradztwo polityczne oraz lobbing, zweryfikowanie naszej dotychczasowej wiedzy z tego zakresu oraz porównanie systemu polskiego z systemem niemieckim. Niewątpliwie istotna dla studentów była możliwość „zajrzenia za kulisy” i rozmowy z politykami, zarówno w Sejmie, jak i Bundestagu. Zdecydowanym plusem była możliwość współpracy ze studentami z Niemiec, która z jednej strony dała możliwość poznania ich opinii na temat lobbingu i doradztwa politycznego, z drugiej zaś zapoczątkowała międzynarodowe przyjaźnie. Cieszymy się bardzo, że dano nam możliwość uczestniczenia w tym projekcie i mamy nadzieję, że również inni studenci naszych uczelni będą mieli uczestniczenia w jego dalszych etapach.

Sprawozdanie sporządziła Katarzyna Marek.